

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Številka: 003-01/14-13/
Ljubljana, 16. 4. 2014

Državni svet Republike Slovenije je na 17. seji 16. 4. 2014, v skladu s 97. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10 in 6/14), obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalni samoupravi, ki je v javni razpravi, ter v skladu z drugim odstavkom 67. člena Poslovnika Državnega sveta sprejel sklep, da se na Ministrstvo za notranje zadeve naslovi naslednje

M N E N J E

**k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalni samoupravi (ZLS-S) –
v javni razpravi**

Državni svet se je seznanil s Predlogom zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalni samoupravi, ki ga je za javno razpravo pripravilo Ministrstvo za notranje zadeve in 2. aprila 2014 objavilo na spletnem portalu E-demokracija.

Na podlagi opravljene razprave Državni svet izpostavlja naslednje dileme in opozorila:

- Državni svet ugotavlja, da Združenje mestnih občin Slovenije, Združenje občin Slovenije in Skupnost občine Slovenije ne nasprotujejo institutu odpoklica župana, nasprotujejo pa ureditvi odpoklica funkcionarjev zgolj na lokalni ravni. Njihova pobuda je, da se sistemsko uredi odpoklic vseh funkcionarjev na državni in lokalni ravni. Državni svet se pridružuje temu stališču in poudarja, da se skuša prikazati župane kot največje krivce za sedanjo krizo, ki naj bi jo povzročili s svojim neetičnim in nezakornim ravnanjem. Državni svet odločno zavrača, da bi bili župani odgovorni za sedanje probleme, s katerimi se sooča država. Morebitno nezakonito in neetično ravnanje posameznih funkcionarjev na lokalni ravni ne more biti argument za parcialno urejanje odpoklica županov, ki delujejo v javnem interesu.

Državni svet ne nasprotuje zakonski ureditvi odpoklica župana/občinskega sveta, vendar meni, da je treba vprašanje politične odgovornosti funkcionarjev urediti celovito in enovito ter hkrati za funkcionarje na državni (predsednik republike, poslanci, državni svetniki, predsednik vlade in ministri) in lokalni ravni (župani, občinski svetniki). Nekateri državni svetniki ocenjujejo, da bi bilo treba urediti tudi možnost odpoklica vseh porabnikov javnih sredstev.

Državni svet meni, da je predlog, da se izvede glasovanje o odpoklicu župana najkasneje šest mesecev pred rednimi lokalnimi volitvam, neustrezen, saj je to glede na volilne roke in volilna opravila prekratek čas, v katerem se bo lahko le izvolilo novega župana/občinski svet

ter se pripravljalo na redne lokalne volitve, nikakor pa ne bo mogoče v tem času izvajati razvojnih in drugih nalog.

Državni svet tudi ocenjuje, da so predlagani pogoji za vložitev pobude (2% števila volivcev, ki so glasovali v prvem krogu na zadnjih rednih volitvah za župana, vendar ne manj kot 15 volivcev in ne več kot 2500 volivcev v občini) in zahteve za razpis glasovanja o odpoklicu župana (najmanj 20% volivcev v občini, vendar ne manj kot 90 in ne več kot 10.000 volivcev v občini) ter pogoji, pod katerimi se župana lahko odpokliče (udeležba 90% števila volivcev, ki so glasovali v prvem krogu na zadnjih rednih volitvah za župana, in če za odpoklic glasuje večina volivcev, ki so veljavno glasovali), napisani tako, da praktično ne bo mogoče odpoklicati nobenega župana, še posebej ob vedno večji abstinenci volilnih upravičencev. Po eni strani bo možno hitro vložiti pobudo in zahtevo, na koncu pa župana ne bo mogoče odpoklicati. Državni svet opozarja, da moramo biti pri določanju pogojev za odpoklic previdni, saj se nam lahko zgodi, da se bomo v prihodnje soočali s pomanjkanjem kandidatov za občinske funkcije, ker nihče ne bo želel opravljati te funkcije zaradi stalnega pritiska z grožnjami po odpoklicu.

- V zvezi s predlaganimi rešitvami o nepoklicnem opravljanju funkcije župana oziroma podžupana Državni svet opozarja, da župan, ki je izvoljen na neposrednih volitvah, predstavlja in zastopa občino, podžupan pa mu pomaga oziroma opravlja posamezne naloge iz njegove pristojnosti, če ga za to pooblasti. V tem pogledu si Državni svet ne more predstavljati občine, v kateri bi župan in podžupan opravljala svoje delo nepoklicno in ob redni službi. Če je župan izvoljen neposredno, bi moral imeti možnost poklicnega opravljanja funkcije. Ne glede na število prebivalcev potrebuje občina vsaj enega profesionalnega funkcionarja (župana ali podžupana). Poleg tega ne moremo obsega dela lokalnih funkcionarjev vezati zgolj na število prebivalcev v občini, ampak bi morali upoštevati tudi druge dejavnike, ki vplivajo na obseg dela v občini (npr. velikost občine in s tem potreba po več cestah in komunalni infrastrukturi, problemska območja, obseg proračuna itd.). Zaradi tega Državni svet tudi ne vidi razlogov, da bi se omejevalo število podžupanov glede na število prebivalcev.

Zaradi veljavne zakonodaje, ki onemogoča odpuščanje javnih uslužbencev, narašča rast število zaposlenih v občinskih upravah, saj izvoljeni župani pripeljejo svoje ljudi, kadre, ki jih je pripeljalo prejšnje vodstvo, pa ni mogoče odpustiti. Če je eden izmed ciljev zakona tudi varčevanje, Državni svet predlaga, da se določi maksimalno število zaposlenih v občinski upravi na število prebivalcev v občini, s čimer bi bistveno več privarčevali kot z uvajanjem nepoklicnih funkcionarjev v občinah z manj kot 5.000 prebivalci in z omejevanjem števila podžupanov.

Državnemu svetu se postavlja vprašanje, kje so razlogi, da bi lahko podžupan v soglasju z županom opravljal funkcijo poklicno le v mestnih občinah, ne pa tudi v večjih občinah, ki nimajo statusa mestne občine.

- V zvezi s predlagano spremembo pogojev za vložitev ljudske iniciative (najmanj 2% volivcev, vendar ne manj kot 15 volivcev in ne več kot 2500 volivcev) Državni svet opozarja, da se npr. v občini s 15.000 prebivalci lahko hitro pridobi 300 podpisov za vložitev ljudske iniciative (npr. toliko članov ima zagotovo dobro organizirano društvo v občini). Državni svet zato daje v razmislek predlog o zvišanju odstotka volivcev, ki lahko vložijo ljudsko iniciativo.
- Ministrstvo za notranje zadeve je v svojem pojasnilu podalo razlago, da se po Zakonu o splošnem upravnem postopku javno pooblastilo občine ne more prenesti na javni zavod, kar

pomeni, da centri za socialno delo, ki opravljajo naloge koordinatorja dejavnosti na področju sociale, nezakonito vodijo postopke o razdelitvi enkratne socialne pomoči. Zaradi take razlage Ministrstva za notranje zadeve se postavljajo pod vprašaj odločbe centrov za socialno delo. Državni svet meni, da ni nobene potrebe, da ima občina posebno službo, ki bi delila enkratno socialno pomoč, če lahko to delo opravijo centri za socialno delo, ki imajo potrebna znanja in kjer lahko upravičenci na enem mestu uveljavljajo različne socialne pomoči. Državni svet zato predlaga, da se v prvem odstavku 50. b člena veljavnega Zakona o lokalni samoupravi za besedilom »smotnejše opravljanje nalog« doda pika, preostalo besedilo »zlasti, če se v celoti ali pretežno financirajo s plačili uporabnikov.« se črta. Na podlagi tega bo lahko občina v svojem občinskem predpisu določila prenos javnega pooblastila na javni zavod in kriterije. Zakon o lokalni samoupravi mora centrom za socialno delo omogočiti odločanje o podelitvi enkratnih socialnih pomočeh in s tem racionalizacijo dela v občinskih upravah.

- Ob obravnavi tega predloga zakona Državni svet izpostavlja potrebo po vzpostavitvi drugega nivoja lokalne samouprave oziroma pokrajin, ki bodo zapolnile prostor med občinami in državo in ki bi zaradi večje povezanosti s prebivalstvom učinkovito opravljale razvojne in upravne naloge. Namesto ukinjanja sedežev različnih državnih institucij in s tem slabše dostopnosti prebivalcev do javnih storitev ter ukinjanja delovnih mest in posledično centralizacije države, bi morali pristopiti k projektu regionalizacije.
- Državni svet tudi daje pobudo, da se opravi analiza strukture delovnih mest in nalog v občinski upravi po zahtevnosti in odgovornosti, ki bi bila podlaga za racionalizacijo dela na občinski ravni.
- Postavlja se vprašanje, ali predlog zakona prinaša kakšno dodano vrednost v smislu racionalizacije javnega sektorja, ki bo pripomogla k hitrejšemu prehodu iz krize.

Državni svet predlaga pristojnemu ministrstvu, da izpostavljene dileme državnih svetnic in državnih svetnikov ter posredovane pripombe vseh treh združenj občin Slovenije ponovno preuči ter jih v čim večji meri upošteva pri pripravi dokončnega besedila predloga zakona.

Ko bo predlog zakona predložen v Državni zbor, se bo Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj do njega ponovno opredelila.

Mitja Bervar
predsednik